

Motion till riksdagen 2024/25:1146

av Mikael Oscarsson (KD)

Skärpt lagstiftning gällande sms-lån

Sammanfattning

För att stärka konsumentskyddet och minska den negativa påverkan som sms-lån har på individers ekonomi föreslås en skärpning av lagstiftningen på området. Hårdare krav på kreditprövning, sänkta räntetak, skärpta marknadsföringsregler är några av de åtgärder som krävs för att förbättra skyddet för konsumenterna och motverka överskuldsättning.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa lagstiftningen kring sms-lån och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sms-lån, även kallade snabb lån eller mikrolån, har blivit en alltmer utbredd form av kortfristig kredit i Sverige. Dessa lån marknadsförs ofta som enkla och snabba lösningar för att hantera tillfälliga ekonomiska problem. Trots sin bekvämlighet har sms-lån visat sig medföra allvarliga ekonomiska risker för låntagare, särskilt på grund av deras höga räntor och korta återbetalningstider. Detta har lett till en ökande skuldsättning och i många fall även skuldfällor som är svåra att ta sig ur.

Trots att lagstiftningen redan har skärpts till viss del genom regler om räntetak och kreditprövningar, är det tydligt att nuvarande lagstiftning inte tillräckligt skyddar konsumenterna från de negativa konsekvenserna av sms-lån. Problemen med överdriven marknadsföring, bristande transparens om kostnader och hög skuldsättning kvarstår. En skärpning av lagstiftningen är nödvändig för att ytterligare skydda konsumenterna, minska överskuldsättning och främja en ansvarsfull kreditmarknad.

Sms-lån riktar sig ofta till personer i ekonomisk utsatthet eller till individer som snabbt behöver tillgång till pengar. Dessa lån har dock ofta oproportionerligt höga

räntor och avgifter, vilket i kombination med korta återbetalningstider kan leda till att låntagaren snabbt hamnar i en skuldspiral. Detta är särskilt oroande med tanke på att många av de som tar sms-lån redan befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation.

Många kreditgivare av sms-lån bedriver aggressiv marknadsföring som lockar till impulsivt lånande. I många fall presenteras inte de fullständiga kostnaderna på ett tydligt sätt, vilket gör det svårt för konsumenter att förstå de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av att ta ett sådant lån. Trots förbättringar i konsumentskyddet kvarstår dessa brister och påverkar särskilt unga vuxna och människor med låg ekonomisk medvetenhet.

För att ytterligare stärka skyddet för konsumenterna och motverka överskuldsättning föreslås därför följande åtgärder:

1. Hårdare krav på kreditprövning: Kreditgivare ska vara skyldiga att genomföra en mer omfattande kreditprövning innan ett sms-lån beviljas. Detta ska inkludera en bedömning av låntagarens betalningsförmåga och ekonomiska situation, med fokus på att undvika att låntagare i ekonomisk svårighet beviljas lån.
2. Lägre räntetak: Räntetaket för sms-lån bör sänkas ytterligare för att minska risken för att låntagare hamnar i skuldfällor. Den nuvarande lagstiftningen om räntetak är otillräcklig för att skydda konsumenterna från orimligt höga kostnader. I Sverige är räntetaket 42,5 procent på sms-lån. Men den effektiva räntan för sms-lån kan dock inklusive avgifter vara på flera hundra procent. I Finland har man sänkt maxränta från 20 till 10 procent.
3. Skärpta krav på marknadsföring: Marknadsföringen av sms-lån ska begränsas, särskilt den som riktar sig till unga vuxna och ekonomiskt utsatta grupper. Reklam för dessa lån bör innehålla tydligare varningar om de potentiella riskerna med att ta snabblån, inklusive information om de totala kostnaderna och konsekvenserna av utebliven betalning.
4. Obligatorisk skuldrådgivning: Konsumenter som tar sms-lån bör erbjudas kostnadsfri skuldrådgivning som en del av kreditgivningsprocessen, för att hjälpa dem att hantera sina ekonomiska åtaganden på ett ansvarsfullt sätt och undvika framtida skuldsättningsproblem.

Mikael Oscarsson (KD)